

Za občinske volitve

Zakon o volilnih imenikih

Zakon o občinah

Uredba o sestavi kandidatnih list

8

Za občinske volitve

Zakon o volilnih imenikih

Zakon o občinah

Uredba

o sestavi kandidatnih list

Ljubljana 1933

Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).

Zakon o volilnih imenikih

(Službeni list 12. septembra 1931)

Stalni volilni imeniki.

§ 1.

Volilni imeniki, po katerih se vrše volitve za narodno skupščino, so stalni.

Ko stopi ta zakon v veljavo, morajo sestaviti opštinski sudovi (občinska poglavarstva) v desetih dneh prvi stalni volilni imenik, jemaje za osnovo imenik, po katerem so se izvršile volitve narodnih poslancev dne 11. septembra 1927, ter ga potem v nadaljnjih 24 urah v dveh originalnih izvodih predložiti pristojnemu sreskemu sodišču v potrditev. V krajinah, kjer ni sreskih sodišč, potrjuje imenike pristojno okrožno sodišče. Za mesto Beograd potrjuje volilne imenike okrožno sodišče za mesto Beograd.

V stalne volilne imenike se vpisujejo uradoma vsi, ki imajo volilno pravico, če so najmanj šest mesecev nastanjeni v tej občini. To ne velja za državne uslužbence.

Državni in javni samoupravni uslužbenci se vpisujejo v volilne imenike one občine, v kateri imajo svoj službeni sedež.

V občinah, kjer je več volišč, je prirediti volilni imenik v posebnih zvezkih za vsako volišče.

Na koncu imenika se označi z besedami število vpisanih volilcev in število listov imenika. Potem se postavi številka in datum, opštinski sud z delovodjo (zapisnikarjem) pa ga podpiše ter pritisne nanj pečat.

Sresko, odnosno okrožno sodišče potrdi v 2 dneh imenik ter obdrži en izvod za svoj arhiv, drugega pa vrne opštinskemu sudu. Če ni volilni imenik sestavljen v zakonski obliki, ga sresko, odnosno okrožno sodišče predhodno vrne občini, da ga v dveh dneh spravi v sklad z zakonskimi predpisi.

Volilna pravica.

§ 2.

Volilno pravico ima vsak moški državljan po rojstvu ali prirojstvu (naturalizaciji), če je dovršil 21. leto starosti.

§ 3.

Aktivni častniki kakor tudi podčastniki in vojaki pod zastavo ne smejo izvrševati volilne pravice, ne biti voljeni.

§ 4.

Začasno izgubé volilno pravico: 1. oni, ki so obsojeni na robijo ali zapor, daljši od leta dni, dokler se ne vrnejo v pravice; 2. oni, ki so obsojeni na izgubo častnih pravic, za čas, dokler traja ta kazen; 3. oni, ki so v stečaju (konkurzu); 4. oni, ki so pod skrbstvom, in 5. oni, ki so z rabsodbo izgubili volilno pravico zaradi volilnih kaznivih dejanj.

Sestava volilnih imenikov.

§ 5.

Opštinski sudovi (občinska poglavarstva) morajo izvršiti uradoma vsako leto od dne 1. do vštetega dne 31. januarja popravke teh imenikov; pri tem vpišejo vanje s svojim sklepom vse osebe, ki imajo volilno pravico, a niso dotlej vpisane, ter izpuste na isti način one, ki so izgubili to pravico.

Opštinski sud vpisuje vojake, ki so odslužili svoj rok, uradoma v volilni imenik po odslužitvi roka. Istotako vpisuje vojake, ki v tem letu odslužijo svoj rok.

§ 6.

Najkesneje do dne 5. februarja pošlje opštinski sud tako popravljeni volilni imenik pristojnemu sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču v potrditev in predloži sodišču obenem v prepisu vse izpremembe volilnega imenika, ki jih je izvršil meseca januarja.

Ko sodišče prejme volilni imenik, se uveri, ali se ujema z originalom, ki je v njegovem arhivu, in ga potem v 15 dneh overovi in vrne opštinskemu sudu; v svoj originalni imenik pa vpiše izpremembe, ki jih je izvršil opštinski sud meseca januarja.

Potrdilo podpišeta predsednik in tajnik sreskega, odnosno okrožnega sodišča ali njiju namestnika.

§ 7.

Če opštinski sud ne predloži v zgoraj označenem roku volilnih imenikov pristojnemu sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču, ga to sodišče pozove, naj to stori

naknadno v 5 dneh; istočasno pa ukrene uradoma, kar je po zakonu potrebno za kazni odgovornih oseb. Ako tudi po tem roku opštinski sud sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču ne predloži stalnega volilnega imenika, odredi to sodišče sodnega uradnika, da sestavi v enem mesecu, v smislu odredb tega zakona, stalni volilni imenik za to občino.

Do končne potrditve teh imenikov velja obstoječi imenik.

Uradniku, ki se odredi, da izvrši ta posel, se da takoj iz občinske blagajne potnina in dnevnic po veljavnih predpisih o potnih stroških državnih uradnikov za službeno potovanje; ta izdatek in ostali izdatki obremene odgovorne funkcionarje.

Popravki volilnih imenikov.

§ 8.

Tako potrjeni imenik ostane stalno razgrnjen pri opštinskem sudu in sreskem, odnosno okrožnem sodišču.

Vsakdo ima pravico, volilni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njegov popravek.

§ 9.

To, da je volilni imenik razgrnjen na vpogled prebivalstvu, mora razglasiti opštinski sud istega dne, ko se to zgodi. Ta razglas se vrši v mestih in trgih s pismenimi objavami, nabitimi na občinskih uradovnicah (sudnicah) in po ulicah, a po selskih občinah tudi še na način, ki je v tem selu običajen.

V razglasu mora biti izrečno povedano, da smejo glasovati pri volitvi samo oni, ki so vpisani v imenik.

§ 10.

Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pismeno ali ustno od opštinskega suda ali od sreskega, odnosno okrožnega sodišča, toda če je pri okrožnem sodišču, samo pismeno. Sresko, odnosno okrožno sodišče pošlje akt zahtevanega popravka v 24 urah opštinskemu sudu v poslovanje. Ustno zahtevo vpiše sud v zapisnik. Zahtevanim popravkom se morajo priložiti dokazi.

Za dokaze morejo služiti samo polnoveljavne javne listine. Če oni, ki je zahteval popravek, zahteva, da se mu izdaj o tem potrdilo, mora sud to takoj storiti. Vsaka zahteva popravka se vpiše istega dne v delovodno knjigo (vložni zapisnik) in v poseben seznamek zaradi lažjega pregleda. Če izvrši opštinski sud popravek v volilnem imeniku uradoma, mora svoj odlok, s katerim odreja popravek, utemeljiti s polnoveljavnimi dokazi.

§ 11.

Vsako zahtevo popravka v volilnem imeniku mora rešiti opštinski sud v 5 dneh, bodisi da zahtevo usvoji, bodisi da je ne usvoji. Svojo rešitev vroči onemu, ki je zahteval popravek, takoj, čim se javi v 5 dneh. Ako se tiče rešitev tudi koga drugega, jo izroči tudi temu službeno v istem roku.

Rešitev se vroči prizadeti osebi proti pismenemu prejemnemu potrdilu, nepismeni osebi pa pred dvema pričama. Če prizadete osebe ni najti, se ji nabije rešitev na dom pred dvema pismenima pričama, ki se podpišeta

na vročilnico skupno s poslovalcem, ki je nabil rešitev na dom.

Če se ne ve niti za dom prizadete osebe, tako da se ji ne more vročiti rešitev na nobenega izmed razloženih načinov, se nabije rešitev na občinsko hišo.

Oni, ki se zavrnejo, ker niso priložili zahtevi dokazov, kakršni se zahtevajo v § 10. tega zakona, smejo iznova zahtevati popravek in predložiti dokaze, če rok za zahtevo popravka vobče ni že potekel.

Če pa ne izda opštinski sud v postavljenem roku nobene rešitve o zahtevi popravka v volilnem imeniku, se smatra, da je zahtevniku popravka odklonil zahtevo in ta ima pravico, da se pritoži neposredno na pristojno sresko, odnosno okrožno sodišče.

V tem primeru zahteva sresko, odnosno okrožno sodišče takoj od opštinskega suda potrebne akte ter odloči po dokazih, postopaje po drugem odstavku § 10. tega zakona. Če se tiče popravek tudi koga drugega, mora sresko, odnosno okrožno sodišče istočasno obvestiti tudi tega.

Opštinski sud mora poslati v tem primeru sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču potrebne akte v 24 urah po prejemu zahteve (dopisa) sreskega, odnosno okrožnega sodišča, s katero se akti zahtevajo.

§ 12.

Kakor oni, ki zahteva popravek, tako ima tudi oni, ki se ga tiče popravek, pravico, da se pritoži v treh dneh od sprejema rešitve na pristojno sresko, odnosno okrožno sodišče.

Če opštinski sud zavrne prošnjo onega, ki zahteva popravek volilnega imenika, mora oni, ki se ga tiče ta za-

hteva, če ima kaj navesti ali izjaviti v svojo korist, to storiti opštinskemu sudu v 3 dneh od prejema rešitve, odnosno sodne vročbe (§ 11., sedmi odstavek), ker ne more, ko se je izdala odločba sreskega, odnosno okrožnega sodišča, ukreniti ničesar več.

Pritožba po prvem in izjava po drugem odstavku tega paragrafa se vroča opštinskemu sudu ali ustno ali pismeno. Pritožbe ali izjave vpisuje sud v zapisnik ter da vsakomur, ki zahteva, potrdilo, da in katerega dne se je pritožba ali izjava oddala sudu.

§ 13.

Vsako svojo rešitev, izdano po § 11. tega zakona, mora poslati opštinski sud uradoma v 2 dneh po preteku pritožbenega roka pristojnemu sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču v oceno z vsemi akti vred. ki se nanašajo na to. To sodišče izda najkeseje v 7 dneh po prejemu aktov svojo odločbo, s katero odobri ali razveljavi rešitev opštinskega suda. Ako se vloži pritožba, sme sresko, odnosno okrožno sodišče tudi predrugačiti rešitev opštinskega suda. Čim izda svojo odločbo, jo pošlje sresko, odnosno okrožno sodišče istega dne z vsemi akti vred opštinskemu sudu, ko je predhodno v volilni imenik, ki je pri njem, vpisalo izpremembo, ki jo obseza in če jo obseza ta njegova odločba. Odločba sreskega, odnosno okrožnega sodišča je izvršna.

§ 14.

Za zahtevo popravka volilnih imenikov se ne pobira nobena taksa niti za opravilo niti za akt niti za listine, kakor: za izpiske iz cerkvenih knjig, za izpričevala, po-

trdila itd., ki so potrebna za dokaz teh zahtev; nego na njih se označuje, v kakšen namen se izdajajo in da se za druge posle ne smejo uporabiti kot dokazi brez takse. Pristojna oblastva morajo dati zahtevniku v 24 urah vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka volilnih imenikov.

§ 15.

Ko se razglasi ukaz o volitvah narodnih poslancev, se smejo popravki zahtevati še 15 dni po razglasitvi ukaza. Nobena poznejša zahteva popravka ne vpliva na sestavo volilnega imenika, po katerem se bodo vršile že razpisane volitve.

§ 16.

Če je dan volitev odrejen v času od dne 1. januarja do vštete dne 25. februarja, se odloži popravljanje imenikov po uradni dolžnosti do izvršene volitve in roki, določeni v tem zakonu, teko od desetega dne od dne volitve namesto od dne 1. januarja. Popravki na zahtevo poedincev se smejo v tem primeru vršiti po odredbah tega zakona.

Kazni.

§ 17.

Kdor ob popravku imenikov, navedenem v § 1. tega zakona, koga vpiše v imenik ali koga izbriše iz imenika brez utemeljene odločbe, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do dveh let. Če je število tako vpisanih ali izbrisanih oseb za eno volišče večje od deset, se kaznuje z zaporom do petih let.

§ 18.

Kdor ob popravku imenika hote ne vpiše v imenik oseb, ki jih je uradoma dolžan vpisati in ki dotlej niso bile v imeniku, se kaznuje z zaporom do treh mesecev ali v denarju do 3000 dinarjev.

Istotako se kaznuje tudi, ako pri tej priliki namerno ne izbriše onih, ki so umrli ali izgubili volilno pravico.

§ 19.

Če opštinski sud ne predloži stalnih volilnih imenikov sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču v roku, odrejenem s tem zakonom, se kaznujejo odgovorne osebe z zaporom do šestih mesecev.

§ 20.

Vsa ta kazniva dejanja (§§ 17., 18., 19) sodi senat okrožnega sodišča.

Reklamacijski odbor.

§ 21.

Posle, ki se nanašajo na odločanje o popravku volilnih imenikov v krajinah, kjer ni opštinskih sudov, opravlja občinski predstojnik (načelnik, knez) ali njegov namestnik skupno z dvema občinskima odbornikoma, ki ju izvoli občinski odbor.

Obrazci volilnih imenikov.

§ 22.

Obrazce volilnih imenikov predpisuje minister za notranje posle.

§ 23.

Poleg stalnega volilnega imenika mora sestaviti opštinski sud tudi skupen abecedni imenik (indeks) vseh volilcev v občini; v tem imeniku se označi zraven imena vsakega volica stran in številka volilnega imenika, pod katero je volilec vpisan v volilni imenik. Izdelovaje prvi stalni volilni imenik, mora opštinski sud izdelati ta abecedni imenik v dveh izvodih, od katerih obdrži enega sresko, odnosno okrožno sodišče za svoj arhiv. Okrožno sodišče vpiše potem vsakega novega volilca uradoma tudi v svoj abecedni imenik.

§ 24.

Opštinski sud prepíše vsako peto leto originalni volilni imenik; pri tem izpusti one volilce, ki so izbrisani, in vpiše naknadno vpisane. Kolikor se v večjih mestih pokaže potreba zaradi nakopičenosti aktov, sme sresko, odnosno okrožno sodišče odrediti, da se izvrši ta prepis tudi prej ter iznova predloži v potrditev sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču v dveh originalnih izvodih, ki postaneta na ta način stalna volilna imenika.

Prehodne odredbe.

§ 25.

Za prve prihodnje volitve narodnih poslancev, ko stopi ta zakon v moč, se izpreminja rok, označen v prvem stavku § 7. v rok dveh dni, rok pa, označen v drugem stavku istega paragrafa, v rok treh dni; rok, določen s § 13. v prvem stavku se izpreminja v rok 24 ur, a rok,

določen v istem paragrafu v drugem stavku, se izpreminja v rok dveh dni, in rok, določen v prvem stavku § 15., se izpreminja v rok treh dni.

§ 26.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

V Beogradu, dne 6. septembra 1931.

Aleksander s. r.

Zakon o občinah

(Službeni list 29. aprila 1933)

Pojem občine, meje in spajanje občin.

§ 1.

Občine so samoupravna telesa in pravne osebe po javnem in zasebnem pravu.

§ 2.

Občine so po prostoru, na katerega se razteza njihova oblast, neprekinjene — naravne in gospodarske — edinice.

Vsako zemljišče mora biti v sestavu ene občine.

Meje vsake občine morajo biti oznamenovane v naravi vidno s primernimi znaki.

§ 3.

Vsaka občina mora imeti najmanj 3000 prebivalcev.

V krajih, kjer to zahtevajo terenske razmere ali drugi povsem opravičeni razlogi, smejo imeti občine izjemoma tudi manj ko 3000 prebivalcev.

§ 4.

Spori o mejah med občinami spadajo v pristojnost sreskega načelnika. Če je spor med občinami dveh srezov, je pristojen ban, če pa je spor med občinami raznih banovin, minister za notranje posle.

§ 5.

O popravi mej med poedinimi občinami odloča na zahtevo katere prizadetih občin ban, če pa gre za občine raznih banovin, minister za notranje posle.

Pred odločbo se pozovejo prizadete občine, naj se vzajemno sporazumejo.

§ 6.

Spajanje občin v mejah enega sreza se sme izvršiti, če to zahtevajo dotični občinski odbori v sejah, v katerih sta prisotni dve tretjini odbornikov. To se lahko izvrši tudi na pismeno zahtevo večine volilcev dotičnih občin.

Nove občine s porazvrstitvijo v mejah enega sreza se lahko ustanovijo po pismeni zahtevi večine volilcev tistih krajev, ki bi prešli v nove občine.

Izločitev krajev iz ene občine in pridelitev drugi občini v mejah enega sreza se lahko izvrši po pismeni zahtevi večine volilcev tega kraja in po pristanku odbora tiste občine, kateri se ta kraj prideljuje.

Odločba se izda s kraljevim ukazom na predlog ministra za notranje posle, ko so se pribavila v primeru iz drugega stavka prvega odstavka in v primeru iz drugega in tretjega odstavka izjave dotičnih občinskih odborov.

§ 7.

Če se ob različiti poedini kraji, za katere gre, glede pravic in obveznosti kakor tudi porazdelitve občinskih uslužbencev ne morejo v treh mesecih sporazumeti, se izroči spor najkasneje v mesecu dni v rešitev razsodišču, ki ga sestavi nadzorno državno oblastvo. V razsodišče volijo prizadete stranke po dva predstavnika, če pa se razsodniki ne zedinijo glede predsednika, ga določi ban. Občinski uslužbenci morajo po sporazumu občin, odnosno po odločbi razsodišča prevzeti službo, če ustreza njihovemu dosedanjemu položaju.

§ 8.

Posle glede organiziranja nove občine pripravi in izvede najkasneje v treh mesecih organ tiste občine, ki da novi občini največ prebivalcev.

§ 9.

Če se po odredbah § 6. izpremeni obseg občin, se izvršijo nove volitve v vseh prizadetih občinah v treh mesecih po razglasitvi ukaza.

§ 10.

Ime in sedež občine se določita s kraljevim ukazom na predlog ministra za notranje posle.

§ 11.

Ukazi po §§ 6. in 10. dobijo obvezno moč po razglasitvi v »Službenih novinah«.

§ 12.

Vsaka občina mora uporabljati pečat, ki ima v sredi državni grb, naokrog pa ime občine in sreza, kateremu pripada.

§ 13.

Vsaka občina mora imeti na svojem sedežu na primernem in dostojnem mestu zgradbo za občinsko upravo — občinski dom. Zgradba mora imeti prostore: za pisarno občinske uprave, za čakalnico, za seje občinskega odbora, kakor tudi za občinsko stražo in zapore (ločeno za moške in ženske).

§ 14.

Za zadovoljitev poedinih potreb, ki se jim more zadostiti samo s skupnim delom ali s skupnimi materialnimi sredstvi dveh ali več občin, se morejo občine združiti z odobritvijo bana. O razdružitvi odločajo občine, pa tudi ban more o tem odločiti.

Domovinstvo, člani in prebivalci občine.

§ 15.

Član občine more biti samo državljan kraljevine Jugoslavije. Vsak državljan mora biti član kake občine.

Domovinstvo je isto, kar je članstvo kake občine po tem zakonu.

Članstvo kake občine se izgubi samo, če se pridobi članstvo druge občine po predpisih tega zakona, ali če se izgubi državljanstvo.

§ 16.

Po zakonu dobi žena moževo članstvo, maloletni zakonski otroci očetovo, nezakonski maloletni otroci materino, maloletni pozakonjeni otroci očetovo od dne rojstva, posvojeni maloletni otroci pa posvojiteljevo članstvo; najdenci dobe članstvo v občini, kjer so jih našli.

Državni uslužbenci in javni samoupravni uslužbenci kakor tudi duhovniki so po zakonu člani občine, v kateri je njih stalni službeni sedež, razen če izjavijo v roku treh mesecev od dne odločbe o izpremembi službenega sedeža, da obdržijo staro članstvo.

Zakonito razvedena žena obdrži članstvo v občini, kateri je pripadala, ko je bil zakon razveden; če se zakon razveljavi, se vrne v članstvo občine, kateri je pripadala pred poroko, pridrži pa članstvo, dobljeno po možu, če izjavi v roku treh mesecev od dne razveljavljenja zakona, da to želi.

§ 17.

Za sprejem v članstvo druge občine je **treba**:

1. da uživa prosilec častne pravice;
2. da ni v sodni preiskavi ali pod obtožbo za dejanja, ki imajo za posledico izgubo častnih pravic;
3. da more vzdrževati sebe in svojo rodbino.

O sprejemu odloča občinski odbor, ki sprejema ne more zavrniti, če so izpolnjeni prednji pogoji in če stane prosilec najmanj pet let stalno v tej občini.

Občina obvesti o odločbi glede sprejema v članstvo tisto občino, kateri je prosilec dotlej pripadal. Brez tega

poročila ne more občina nikogar iz spiska svojih članov izbrisati.

Če stanuje kdo stalno najmanj deset let v isti občini in ta za ta čas zoper njega ne more prigovarjati ničesar, kar je navedeno pod točko 1. tega paragrafa, niti mu ne more prigovarjati kaj iz točke 2. tega paragrafa, je pridobil po zakonu članstvo te občine in ga izgubi v občini, v kateri ga je dotlej užival, razen če izjavi, da obdrži do sedanje članstvo, in dokaže, da pristojna občina na to pristaja.

§ 18.

Spore o članstvu kake osebe med občinami rešuje občno upravno oblastvo prve stopnje.

§ 19.

Osebi, glede katere se ne da ugotoviti, kateri občini pripada kot član, se določi članstvo tiste občine, v kateri je rojena. Če se ta ne da ugotoviti, tiste občine, v kateri je v poslednjih petih letih najdalj stanovala, če se pa tudi to ne da ugotoviti, pa tiste občine, v kateri biva, toliko časa, dokler se ne ugotovi njeno pravo članstvo.

§ 20.

Osebe, ki se sprejmejo v državljanstvo, če niso priložile prošnji zagotovilo kake občine, da jih sprejme v članstvo, so člani v prvi vrsti tiste občine, v kateri so rojene, v drugi vrsti tiste, v kateri stalno stanujejo in naposled tiste občine, v kateri se želijo stalno naseliti, kar se označi v odločbi o sprejemu v državljanstvo.

§ 21.

Občina sme izvoliti za častne člane občine osebe, zaslužne za državo in občino.

§ 22.

Člani občine, ki obubožajo in ne morejo pridobivati in nimajo nikogar, ki bi bil po zakonu dolžan jih vzdrževati in podpirati, odnosno kolikor nimajo pravice do podpore po kakem drugem zakonu ali ne uživajo tega od drugod, imajo pravico do vzdrževanja, odnosno do podpore iz občinskih sredstev, odnosno iz sredstev dobrotelčnih ustanov, ki jih občina upravlja.

Občine ne smejo niti članom drugih občin odreči najpotrebnejše pomoči, če zaidejo v bedo, toda o tem morajo takoj obvestiti pristojno občino. Občini gre pravica do povračila dane podpore po upravni poti.

§ 23.

Prebivalci občine, četudi niso člani, imajo pravico, bivati v občini, kolikor ni to po veljavnih predpisih odrejeno drugače, kakor tudi pravico, uživati občinsko imovino in občinske ustanove, določene za javno rabo, prav tako pa imajo tudi vse dolžnosti, nositi občinska bremena.

§ 24.

Vsaka občina mora voditi spisek svojega prebivalstva, ločeno pa spisek svojih članov in izdajati o tem na zahtevo javne listine.

Volitev občinskega odbora.

a) Sestava občinskega odbora.

§ 25.

Občinski odbor sestoji:

1. v občinah od 3.000 do 5.000 prebivalcev iz 24 odbornikov;
2. v občinah od 5.000 do 8.000 prebivalcev iz 30 odbornikov;
3. v občinah od 8.000 prebivalcev ali več iz 36 odbornikov.

V občinah, v katerih je izjemoma število prebivalcev manjše ko 3.000, sestoji občinski odbor iz 18 odbornikov.

Število občinskih odbornikov, določeno s tem zakonom, se lahko zniža z občinskim statutom, ki ga odobri ban, toda znižba sme znašati največ tretjino po zakonu določenega števila odbornikov.

b) Aktivna in pasivna volilna pravica.

§ 26.

Občinski odbor se voli z občnim, enakim, neposrednim in javnim glasovanjem na tri leta.

Volilno sposobnost imajo vsi prebivalci, ki so vpisani v volilni imenik občine po zakonu o volilnih imenikih.

§ 27.

Za občinskega odbornika more biti izvoljen tisti član občine, ki ima volilno pravico po zakonu o volilnih

imenikih in ki je dovršil 25 let ter od izvolitve ni izključen.

§ 28.

Ne morejo biti odborniki:

1. občinski uslužbenci, dokler so v aktivni službi;
2. uradniki tistih oblastev, ki vodijo neposredno nadzorstvo nad občino;
3. tisti, ki so z občino v pravdi, dokler se pravda ne dovrši;
4. občinski dobavitelji, podjetniki občinskih del in zakupniki občinske imovine in dohodkov;
5. tisti, ki morajo položiti račun o upravljanju občinske imovine ali o upravljanju kakega občinskega zavoda ali o kakem poslu, ki ga jim je občina poverila, dokler ga ne položijo;
6. tisti, ki brez opravičenega razloga niso sprejeli odborniške dolžnosti ob poslednjih volitvah;
7. tisti, ki stalno uživajo vzdrževanje ali podporo iz občinskih ali drugih javnih sredstev, razen državnih;
8. tisti, ki so s predsednikom ali člani uprave v krvnem sorodstvu do vštetega četrtega kolena ali v svaštvu do vštetega drugega kolena.

§ 29.

Osebe, ki ne govorijo in ne pišejo službenega jezika, in osebe, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi, kakor tudi duhovniki ne morejo biti postavljeni za kandidate na prvih šestih mestih kandidatne liste.

c) Razpis volitev, volilni odbor, predstavniki liste.

§ 30.

Redne volitve za občinske odbornike odredi ban po pooblastitvi ministra za notranje posle.

V poslednjih petih dneh pred rednimi volitvami ne sme nobeno oblastvo pozivati volilcev kakorkoli skupaj, n. pr. na skupno delo ali roboto (kuluk) ali v vojaške namene ali na vežbe, razen ob nujni potrebi, prav tako ne sme pozivati niti poedinih volilcev, razen ob neodložni potrebi ali ob izsledovanju zločinov ali prestopkov kakršnekoli vrste. Če so bili volilci poprej pozvani ali zbrani, se morajo razpustiti tri dni pred volitvami.

§ 31.

Glasuje se po volilnih imenikih na toliko mestih, kolikor je teh imenikov, volišče pa mora biti v območju iste občine. Glasovanje se ne sme vršiti v božjih hramih.

Dan volitev, kraj, kjer se glasuje in poslopja, kjer se glasuje, objavi občinska uprava najmanj 30 dni pred dnem, določenim za volitve; v ta rok se ne štejeta dan oglasa in dan volitev.

§ 32.

Za vsak kraj, kjer se glasuje, se sestavi volilni odbor, ki sestoji iz treh članov in prav toliko namestnikov.

§ 33.

V občinah, kjer se glasuje na več krajih, posluje tudi glavni volilni odbor, ki sestoji iz vseh predsednikov

poedinih volišč in enega občinskega odbornika ali njegovega namestnika.

§ 34.

Volilni odbori sklepajo z večino glasov. Ob enaki razdelitvi glasov velja, da je usvojeno to, za kar je glasoval predsednik.

Predstavniki kandidatnih list imajo pravico, prisotvovati poslovanju volilnega kakor tudi glavnega volilnega odbora ves čas volitev in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik.

§ 35.

Volilci smejo glasovati vsak samo enkrat, samo osebno, samo na volišču svoje občine in samo za eno izmed potrjenih kandidatnih list.

Predsednik in člani volilnih odborov glasujejo na listem volišču, kamor so odrejeni.

d) Kandidatne liste.

§ 36.

Volitve se vršijo po kandidatnih listah, ki morajo vsebovati toliko kandidatov in namestnikov, kolikor ima občina odbornikov, izvzemši primer iz § 48.

§ 37.

Kandidatna lista vsebuje: rodbinsko in rojstno ime, poklic in stan kandidatov in namestnikov, datum in kraj izdaje in podpise predlagateljev.

V občinah, v katerih so posebni deli po poglavju VIII., mora obsegati kandidatna lista najmanj po enega kandidata in namestnika iz vsakega posebnega dela.

Kandidatna lista sme imeti svojega predstavnika ali namestnika v volilnem odboru. To se označi na kandidadni listi pod imeni kandidatov. Pri občinah, kjer se glasuje na več krajih, se določita predstavnik in namestnik lahko za vsak kraj.

§ 38.

Kandidatna lista se preda v dveh izvornih izvodih pristojnemu sreskemu, odnosno prvostopnemu (okrožnemu) sodišču v potrditev neposredno ali preko predsednika občine vsaj osem dni pred volitvami.

Če se je predala lista predsedniku občine, jo mora ta poslati sodišču v postopanje v 24 urah. Liste predata dva pismena predlagatelja, katerih izjave se vzamejo na zapisnik.

Z izvornimi listami se preda tudi pismeni pristanek kandidatov za odbornike in namestnike in po en izvod kandidatne liste za vsako volišče brez imena predlagateljev.

Pristojno sodišče pregleda listo v 48 urah od prejema in jo potrdi, ko se uveri, da je predpisno sestavljena. Drugače jo zavrne, o čemer obvesti vlagatelje z odločbo.

Od potrjene liste obdrži sodišče en izvod za svoj arhiv, enega izroči vlagateljem, liste brez imen predlagateljev pa pošlje občini, da jih preda volilnim odborom.

Odločba sodišča o zavrnitvi in potrditvi kandidatnih list je dokončna.

§ 39.

Kandidatna lista se sme poslati sodišču tudi priporočeno po pošti. Dan oddaje na pošto se smatra kot dan predaje sodišču.

§ 40.

Kandidatne liste, potrjene od sodišča, se ne smejo več popravljati in izpreminjati, razen če od dneva, ko je lista potrjena, pa do dneva volitve kak kandidat umre ali izgubi pogoje, določene z zakonom. V takih primerih pa je izprememba dopustna samo do tretjega dne pred volitvami. Tako izpremenjena lista se preda iznova sodišču v potrditev po predpisih tega zakona. Sodišče postopa s tako izpremenjenimi kandidatnimi listami po vsem po odredbah § 38.

Med sodnimi počitnicami opravlja dežurni sodnik posle glede volitev, ki jih opravlja drugače sodišče.

e) Glasovanje, izid glasovanja, pritožbe.

§ 41.

Nihče ne sme stopiti na volišče pod orožjem ali z orodjem, porabnim za boj, razen če pozove predsednik volilnega odbora oboženo pomoč, da se vzdrži red na volišču.

Niti državni niti samoupravni uslužbenci, ki nosijo po službeni dolžnosti orožje, ne smejo stopiti na volišče pod orožjem, da izvršijo svojo volilno pravico.

§ 42.

Volilni odbor ne sme nikomur zabraniti, da glasuje kdor je vpisan v volilni imenik.

§ 43.

Nobeno oblastvo ne sme v nobenem primeru klicati volilca na odgovor zaradi glasu, ki ga je oddal pri volitvah.

§ 44.

Glasovanje traja neprekinjeno od 7. do 18. ure. Samo če nastane nered, se sme s pristankom odborove večine volitev prekiniti za čas, dokler se ne povrne red. Povod nereda in čas, za katerega so se morale volitve prekiniti, se zapiše v zapisnik.

Ob 18. uri se dvorišče ali poslopje, če dvorišča ni zapre in se ne sme nihče več noter pustiti, nadaljevat pa se mora sprejemanje glasov tistih volilcev, ki so zatečejo na dvorišču ali v poslopju, dokler ne glasujejo vsi, najsi to traja kolikorkoli. Če se je moralo glasovanje radi nereda prekiniti dalj ko eno uro, se za toliko časa po 18. uri nehajo spuščati volilci na volišče.

§ 45.

Ves čas glasovanja se mora voditi zapisnik o vsem kar se godi in kar smatra katerikoli član volilnega odbora za vredno, da se zapiše. Zapisnik podpišejo vsi člani odbora.

Vsak član odbora sme oddati ločeno mnenje in po dajati svoje pripombe.

§ 46.

Na dan volitev, na dan pred volitvami in na dan po volitvah je prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače. To prepoved občina razglasi.

§ 47.

Če je več kandidatnih list, proglasi volilni odbor odnosno glavni volilni odbor, da sta izvoljeni dve tretjini kandidatov s tiste liste, ki je dobila največje število glasov. Če dobita dve najmočnejši kandidatni listi enako število glasov, je treba volitve drugo prihodnjo nedeljo ponoviti, kar mora predsednik občine objaviti brž, ko ga o tem obvesti volilni odnosno glavni volilni odbor.

Ostanelek odborniških mest se dodeli kandidatom tako-le: število glasov vsake ostalih kandidatnih list, prav tako pa tudi število glasov najmočnejše kandidatne liste, če je dobila absolutno večino glasov, se deli z 1, z 2, s 3 in tako po vrsti, pa vzame z list, ki imajo največji količnik, po vrsti po en odbornik do potrebnega števila.

Če dva kandidata ne moreta priti v odbor, ker imata enak količnik, odloči žreb, kateri izmed njiju pride v odbor.

§ 48.

Na izpraznjena odborniška mesta pridejo po vrsti kandidati za odbornika, odnosno kandidati za namestnika z iste liste.

Če se izprazni potem, ko je lista izčrpana, več ko tretjina odborniških mest in se izpraznjena mesta ne morejo popolniti, se razpišejo v mesecu dni za ta mesta volitve. V tem primeru mora biti število kandidatov

na listi in njihovih namestnikov enako številu izpraznjenih mest.

Če se izpraznijo mesta prvih treh kandidatov najmočnejše liste ali če se skrči odbor na tretjino, se vršijo celotne nove volitve.

§ 49.

Če se glasovanje na dan volitev radi nereda ali iz kakršnihkoli razlogov ne izvrši na enem ali na več voliščih, odredi volilni odbor takoj, da se izvrši glasovanje na vseh teh krajih prihodnjo nedeljo. Pri tem glasovanju se postopa povsem tako, kakor pri prvem glasovanju. Da se bo naknadno glasovalo, mora objaviti predsednik občine v občini istega dne, ko mu to volilni odbor javi.

§ 50.

Zoper nepravilnosti volitev ima vsak vpisani volilec pravico pritožbe na pristojno upravno sodišče v roku osmih dni, računaje od dne volitev.

Pritožba se preda predsedniku občine, ki jo mora poslati upravnemu sodišču z dotičnimi spisi v rešitev v dveh dneh po izteku roka za vlaganje pritožb. Pritožnik sme poslati prepis pritožbe tudi neposredno odločujočemu oblastvu, ki jih smatra za izvirnik, če ne pošlje občina v zakonitem roku izvornika.

Dan, ko se odda pritožba priporočeno na pošto, se šteje kot dan, ko je pritožba predana občini, odnosno odločujočemu oblastvu.

O pritožbah se odloča po oddelkih in se mora izdati odločba v mesecu dni po prejemu spisov. Zoper to odločbo ni nadaljnega pravnega sredstva.

Če se volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora razveljavijo, se morajo izvršiti najkasneje v mesecu dni od dne prejema odločbe nove volitve. V takem primeru se postavi nov volilni odbor po predpisih tega zakona, kandidatne liste pa ostanejo iste, kakor za volitve, ki so bile razveljavljene.

Če se razveljavijo volitve radi drugih nepravilnosti, se morajo izvršiti nove volitve v dveh mesecih in obnoviti celotno predvolitveno postopanje.

Če spozna odločujoče oblastvo, da je le ugotovitev izida volitev nepravilna, ugotovi samo pravilno ta izid.

§ 51.

Natančnejše odredbe o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o postopanju pri glasovanju predpiše z uredbo za vsako banovino banovinski svet. To uredbo razglasi ban po predhodni odobritvi ministra za notranje posle.

§ 52.

Glede kaznivih dejanj pri občinskih volitvah in kazenskega postopanja se morajo uporabljati smiselno tudi zakonski predpisi o volitvah narodnih poslancev.

Denarne kazni, izrečene o volilnih kaznivih dejanjih, se izrekajo v korist občine.

Novoizvoljeni občinski odbor, njegov delokrog.

§ 53.

Do prevzema poslov po novem občinskem odboru posluje stari odbor.

§ 54.

Novo izvoljeni občinski odborniki prevzamejo posl. deseti dan od dne volitev.

§ 55.

Prvo sejo radi prevzema poslov po novo izvoljenih odbornikih skliče dotedanja občinska uprava deseti dan od dne volitev. Če občinska uprava tega ne stori, izvrši nadzorno oblastvo to petnajsti dan od dne volitev.

§ 56.

V prvi seji opravijo vsi izvoljeni to-le prisego:

»Jaz N. N. prisegam na edinega Boga, da bom kralju in domovini zvest, da se bom pri poslovanju držal ustave in državnih zakonov, da bom čuval državno in narodno edinstvo da bom dolžnost svojega zvanja točno opravljal in vestno zastopal in branil samoupravne in državne koristi. Tako mi Bog pomagaj!«

Prisega se vpiše v zapisnik in jo podpišejo vsi, ki so prisegli.

§ 57.

Kdor je izvoljen, mora izvolitev sprejeti. Če to zavrne brez opravičenih razlogov, ali če noče opraviti prisega v roku, ki se mu postavi, izgubi mandat in občinski odbor ga kaznuje v denarju do 1000 dinarjev v korist občine.

§ 58.

Izvoljeni morajo ostati na svojih položajih in opravljati posle ves čas, dokler njih mandat traja.

Samo tisti, pri katerih so takšni vzroki, ki jih za- držujejo, da bi vršili nadalje to dolžnost, smejo podati ostavko. O tem odloča občinski odbor v prvi prihodnji seji.

§ 59.

Odbor sklepa v sejah.

Odborove seje sklicuje predsednik občine po potrebi, najmanj pa vsake tri mesece. Mora najkeseje v treh dneh sklicati izredno sejo za razpravljanje tistih predmetov, zaradi katerih je pisмено zahtevala sklic seje tretjina odbornikov ali nadzorno oblastvo. Poziv za sejo se mora vročiti pisмено in pravočasno vsakemu odborniku in objaviti na občinskem domu — drugače se seja ne sme vršiti. V pozivu mora biti označen kraj, dan in čas sestanka in dnevni red.

V seji se ne sme razpravljati o predmetih, ki niso na dnevnem redu.

Predlogi, ki jih izroči odbornik pred sejo predsedniku pisмено ali priobči ustno, se smejo vzeti v redni seji v razpravo po dovršenem dnevnem redu, če odbor z večino glasov to odobri, drugače se morajo izročiti občinski upravi in postaviti na dnevni red prihodnje seje.

Vsaka občina more izdati poslovni red za poslovanje občinskega odbora. Poslovni red odobri ban.

§ 60.

Občinskega odbornika, ki izostane brez opravičene- ga razloga zaporedoma od treh sej ali ki zapusti sejo in s tem onemogoči odboru delo, more občinski odbor kaznovati v denarju do 300 dinarjev v korist občine.

Občinski odbor sme razrešiti dolžnosti odbornika, ki izostane v enem letu od več ko polovice sej brez opravičenega razloga.

§ 61.

Da je odbor sklepčen, mora biti pri seji prisotna polovica dejanskega števila odbornikov in eden več, kar se ugotovi ob začetku seje. Smatra se, da je potrebno število (odbornikov) prisotnih, če se to ne osporava in ne ugotovi nasprotno. Če pa se to ugotovi, zaključi predsednik sejo.

Če se seja ni mogla vršiti radi tega, ker ni prišlo zadostno število odbornikov ali ker se je morala seja prekiniti radi ugotovitve, da ni zadostnega števila odbornikov, se skliče druga seja z istim dnevnim redom. Pri tej seji se lahko sklepa, če je prisotna najmanj tretjina dejanskega števila odbornikov. V pozivu k seji je treba odbornike na to opozoriti.

§ 62.

Občinski odbor sklepa z večino oddanih glasov. O enakih razdelitvi glasov velja, da je predlog zavržen.

§ 63.

Odborove seje so javne, razen če zahteva predsednik ali petina prisotnih odbornikov, da bodi seja tajna. Če pa spozna odbor med sejo, da ni razloga za tajno sejo, se pretvori ta v javno.

Proračun in zaključni račun se morata reševati v javni seji.

Sklepi se proglašajo vselej v javni seji.

§ 64.

V odborovi seji se glasuje javno. Če sklene odbor, da se glasuje tajno, se glasuje z listki.

§ 65.

Odborniki so izključeni od razpravljanja in sklepanja v tistih primerih, v katerih so po občnem upravnem postopku izključeni tudi upravni organi, ter kot odborniki tedaj niti prisotni ne smejo biti.

§ 66.

Predsednik občine odvarja, vodi in zaključuje seje, predseduje in vzdržuje red pri sejah.

Predsednik sme kaznovati z opominom poedine odbornike, ki se ne pokoravajo njegovim odredbam, izdanim zaradi reda, dostojanstva in nemotnega dela pri seji. Če ostane opomin brez uspeha, sme izreči odbor na predsednikov predlog denarno kazen do 300 dinarjev v korist občine. Če onemogoča vedenje odbornika še nadalje odborovo delo, ga more odbor izključiti od te seje. Drugače odgovarja odbornik za svoje delo pri sejah odbora pred rednimi sodišči zaradi zločinstev in prestopnih dejanj.

§ 67.

Odborniki ne dobivajo za svoje delo v občinskem odboru nobene plače od občine. Če vršijo po občinski potrebi izven odborovih sej kak posel, ki je spojen s stroški, jim odbor lahko določi povračilo.

§ 68.

O sejah občinskega odbora se vodi zapisnik, v katerega se mora vpisati: dnevni red seje, ali je poziv za

sejo vsem odbornikom vročen, imena prisotnih odbornikov, kratka vsebina vsakega predmeta in predlog izid glasovanja za vsak predlog in sklep odbora.

Odbornik ima pravico, da priključi zapisniku svojo ločeno mnenje.

Zapisnik podpisuje predsednik, večina prisotnih odbornikov in zapisnikar.

Župan in občinska uprava.

§ 69.

Občini načeljuje predsednik. Predsednik je oni odbornik, ki je izvoljen kot nosilec najmočnejše kandidatne liste.

§ 70.

Občinsko upravo tvorijo predsednik in člani. Število članov določi občinski odbor po potrebi in glede na število odbornikov in obseg poslov; članov more biti 2 do 5. Člani so drugi in naslednji z najmočnejše liste izvoljeni odborniki.

Osebe, označene v § 29., ne smejo priti v upravo. Predsednik in člani uprave ne smejo biti med seboj krvni sorodniki do vštetega četrtega kolena ali v svaštvu do vštetega drugega kolena. Ako obstoji ali nastopi tako sorodstvo, odpade oni, ki je nižji v vrsti na listi.

§ 71.

Če je predsednik zadržan, ga nadomešča naslednji član uprave, a člana uprave naslednji odbornik z iste liste.

§ 72.

Uprava se sestaja na poziv predsednika, polnovoljavno pa more sklepati, ako sta prisotna poleg predsednika najmanj še dva člana.

Uprava sklepa z večino glasov; ob enaki razdelitvi odloča glas predsednika.

§ 73.

Ako se izprazni mesto predsednika, postane predsednik oseba, izvoljena na drugem mestu, ako se pa potem izprazni mesto predsednika, postane predsednik oseba, izvoljena na tretjem mestu iste kandidatne liste.

Ako se izprazni mesto člana uprave, se to izpopolni z naslednjim odbornikom z iste liste.

Ako se iz utemeljenih vzrokov uvažuje ostavka predsednika, more ta obdržati mesto občinskega odbornika.

§ 74.

Do prevzema poslov po novi občinski upravi posluje stara uprava.

§ 75.

Služba predsednika in članov uprave je častna.

V občinah, kjer zavzema služba predsednika ves ali večji del delovnega časa, more občinski odbor določiti z občinskim statutom predsedniku primerno nagrado v obliki letne ali mesečne plače. Tudi članom občinske uprave se more določiti izvestna odškodnina, ako zavzema njih delo ves delovni čas ali večji del tega časa. Statut o tem odobrava ban.

Delokrog občine.

§ 76.

Delokrog občine obsega vse posle, ki se tičejo interesov občinske zajednice in se nanašajo na gospodarski, kulturni in socialni napredek v občini.

Posebno spadajo semkaj v potrebnem obsegu:

1. upravljanje občinske imovine (sklepanje proračuna, razpolaganje z občinskimi davščinami, najemanje posojil, nakupi, prodaje, dajanje občinske imovine v zakup, ustanavljanje občinskih podjetij);
2. skrb za občinske prometne ustanove (gradnja in vzdrževanje cest, mostov, brodov, kanalov, tlakovanje trgov in ulic, razsvetljava);
3. vzdrževanje in podpiranje bednih in ubogih, skrb za vzgojo siromašne in zapuščene dece, vzdrževanje dohodnih zavodov in ustanov;
4. skrb za dobro zdravstveno stanje prebivalstva (vzdrževanje zdravniške službe, babiške in ambulančne službe, pobijanje nalezljivih bolezni, skrb za zdravo pitno vodo, pospeševanje gradnje zdravih stanovanj, skrb za telesno vzgojo naroda, gasilstvo, oskrba z življenjskimi potrebščinami);
5. pospeševanje narodnega gospodarstva vobče (ustanavljanje in podpiranje odnosnih zadrug, nabavljanje boljših vrst semen, sadnega drevja, vinske trte, pasem plemenske živine, skrb za dobro zdravstveno stanje živine in pobijanje nalezljivih živalskih bolezni, ribarstvo, izboljševanje rodovitnosti zemljišč, uravnavanje potokov in hudournikov, ustanavljanje hranilnic);

6. širjenje in pospeševanje narodne prosvete (zidanje šol, ustanavljanje knjižnic in čitalnic, gospodarskih tečajev, gospodinjinskih tečajev, analfabetskih tečajev, prosvetnih društev, prirejanje prosvetnih predavanj).

§ 77.

Občina vrši krajevno policijo, kolikor je ne vrši državna oblast, posebno pa:

1. skrbi za javno, osebno in imovinsko varnost, moralno, red in mir v občini;
2. nadzoruje tujce, sumljive osebe in potepuhe ter pobija beračenje; izvršuje predpise o prijavljanju tujcev, delavcev in poslov;
3. nadzoruje prenočišča, gostilne, kavarne in slične obrate ter dovoljuje podaljšanje delovnega časa v njih; daje dovoljenje za javne zabave;
4. skrbi za pobijanje nalezljivih bolezni; nadzoruje prodajanje človeške in živalske hrane, merjenje, merila, klavnice, prodajalne živil in sejme;
5. skrbi za varnost javnega prometa, za čistočo in vzdrževanje cest, mostov, obal, rek, potokov, jarkov, vodnjakov, napajališč in vobče javnih naprav;
6. nadzoruje gradbe, daje dovoljenja za gradnje, skrbi za varnost pred požarom in drugimi neugodami;
7. vrši poljsko policijo, vzdržuje red na paši in izvaja predpise policijske narave o pospeševanju poljedelstva in živinoreje in sodeluje pri pobijanju živalskih kužnih bolezni.

§ 78.

Občina vrši kazensko oblast o vseh prekrških po krajevnih uredbah in krajevnih odredbah, v poslih kra-

jevne policije (§ 77.) pa, kolikor ne spada kaznovanih teh prekrškov v področje drugih oblastev.

§ 79.

Občina je dolžna sodelovati tudi v drugih krajevnih poslih državne uprave po obstoječih predpisih in zakonitih odredbah državnih oblastev. Z zakonom se morejo poveriti občinam novi taki posli, mora se pa obenem poskrbeti za kritje stroškov, ki so združeni z izvrševanjem teh poslov.

§ 80.

Občina, v kateri ni državne pošte, vrši poštni promet med občino in najbližjo državno pošto s svojimi organi. Občina tudi dostavlja poštno pošiljke zunaj sedeža državne pošte, kjer ta ne dela tega.

Podrobne odredbe o tem izda minister za promet v sporazumu z ministrom za notranje posle.

Pristojnost občinskega odbora.

§ 81.

V poslih, ki spadajo v delokrog občine po §§ 76. in 77. in v poslih, predvidenih v § 79., kolikor gre za sredstva za opravljanje teh poslov, je pristojen za odločanje občinski odbor, kolikor ni to s tem zakonom poverjeno občinski upravi ali predsedniku.

Za sklepe odbora o zadolžitvi občine in odsvojitvi nepremične imovine, kakor tudi za vse sklepe, s katerimi se vežejo občinske finance preko dobe, katero traja

mandat občinskega odbora, je potrebna po povoljni izjavi bana odobritev ministra za finance sporazumno s ministrom za notranje posle.

§ 82.

Občinski odbor more v mejah svoje pristojnosti dati za svoje ozemlje občne obvezne krajevne uredbe na osnovi zakonov in v zakonu osnovanih uredb, kakor tudi ob pomanjkanju predpisov, s katerimi bi bila urejena dotična vprašanja. Te uredbe dobijo obvezno moč, ko jih odobri ban in ko se na običajni način razglasijo v občini.

Ako se te uredbe tičejo poslovanja po § 77., se more na njih kršitev določiti denarna kazen do 200 dinarjev v korist občine ali zapor do petih dni, ako se denarna kazen ne plača v določenem roku.

Pristojnost občinske uprave in predsednika.

§ 83.

V pristojnost občinske uprave spadajo tile posli:

1. neposredno upravljanje občinske imovine;
2. sestavljanje in predlaganje občinskega proračuna in letnega zaključnega računa;
3. nadzorovanje poslovanja občinskih ustanov in podjetij in dajanje navodil za izvrševanje odborovih sklepov;
4. odločanje v nujnih primerih o nepredvidenih izrednih kreditih z odobritvijo nadzornega oblastva;
5. dovoljevanje odsotnosti in odmora občinskim uslužbencem do 15 dni;

6. pripravljane odborovih sklepov in opravljanje vseh drugih poslov, ki jih odbor poveri upravi;

7. izrekanje kazni v vseh primerih, ki spadajo pristojnost občine.

§ 84.

Predsednik je predstavnik občine v vseh njenih odnosih in poslih, on je tudi izvršilni organ občinskega odbora.

V njegovo področje spada:

1. da izvršuje sklepe občinskega odbora in uprave da predlaga v odobritev sklepe, ki potrebujejo višje odobritve; da predloži nadzornemu oblastvu sklep občinskega odbora, o katerem smatra, da nima potrebne odobritve, ali sklep uprave, o katerem smatra, da je v nasprotju z zakonom, ter da do odločitve nadzornega oblastva odloži izvršitev tega sklepa;

2. da skrbi za dobro upravljanje občine in da določa raspored dela vseh občinskih uslužbencev, da čuva občinski pečat, da podpisuje vse spise v imenu občine skupno z osebo, ki opravlja delovodsko službo, odnosno v blagajniških zadevah z osebo, ki opravlja blagajniško službo, v poslih, ki obvezujejo občino, pa skupno z dveh ma članoma uprave, ki ju za to določi občinski odbor;

3. da vodi redno upravo občinske imovine in ustanov in da stavi v tem pravcu po potrebi predloge občinskemu odboru in upravi, da se briga za pobiranje občinskih dohodkov in da odreja izdatke po proračunu, po sklepih občinske uprave in odbora, da pregleduje redno in sicer vsaj enkrat mesečno občinsko blagajno in račune ter da o tem poroča upravi in odboru;

4. da nadzoruje delo vseh občinskih uslužbencev in upravljanje občinskih ustanov in podjetij, ki imajo lastno upravo;

5. da vzdržuje disciplino in da dovoljuje uslužbenecem odsotnost do 8 dni;

6. da vodi v okviru veljavnih zakonov in predpisov državno policijo in da vrši posle državne uprave, ki so naloženi občinskemu oblastvu po § 79., kakor tudi da izvršuje v tem pravcu odredbe pristojnih državnih oblastev in da jim poroča, zlasti v primerih, kjer je potrebna odredba, sodelovanje ali njihova pomoč.

Predsednik ima pravico kaznovati z denarno kaznijo do 50 dinarjev ali z zaporom do 24 ur onega, ki se ne pokori njegovi zakoniti odredbi. Te kazni se lahko takoj izvršijo, proti njim pa se morejo uporabiti redna pravna sredstva.

Občinski uslužbenci.

§ 85.

Banovinski svet izda uredbo o občinskih uslužbencih, v kateri predpiše splošne pogoje za sprejem v službo, najnižje kvalifikacije za glavna uslužbenska mesta in način izpopolnjevanja teh mest, rok, do katerega se morejo sprejemati v službo kandidati s kvalifikacijami po dosedanjih predpisih, opravljanje službenih dolžnosti, prestanek službe, določitev najnižje plače in drugih pogojev, kakor tudi pokojnine za glavna uslužbenska mesta in njeno računanje, disciplinsko odgovornost, kakor tudi sestavo disciplinskega sodišča in postopek pred njim.

To uredbo odobri in objavi ban.

§ 86.

Občinski uslužbenci, ki se po občinskem statutu zaprisežajo, opravljajo enako prisego kakor občinski odborniki.

§ 87.

Za škode, ki jih povzročijo državljanom (grajanom) občinski uslužbenci kakor tudi občinski organi z nepravilnim in nezakinitim opravljanjem službe, odgovarjata pred rednim sodiščem uslužbenec, odnosno organ in občina.

Pravica do tožbe zastara v devetih mesecih.

§ 88.

Za izplačevanje osebnih in družinskih pokojnin se ustanovi pokojninski sklad pri banski upravi. Vsaka občina je dolžna, da plača, razen prispevkov po potrebi, v sklad enkrat za vselej za vsako mesto, vezano s pravico do pokojnine, prispevek, določen po višini s tem mestom spojenih prejemkov, kakor tudi za vsako pozneje ustanovljeno tako mesto, uslužbenci pa plačujejo v pokojninski sklad določeni odstotek svojih mesečnih prejemkov. V ta sklad se stekajo tudi denarne kazni, izrečene za kazniva dejanja občinskih uslužbencev. Prav tako je tudi banovina dolžna, da daje vsako leto svoj prispevek v pokojninski sklad občinskih uslužbencev, dokler ne postane sklad aktiven.

V upravi sklada so zastopani tudi občinski uslužbenci.

Pokojninski sklad more biti za več banovin skupen. V tem primeru mora imeti tudi skupno upravo.

Pokojnina se izplačuje samo iz dohodkov sklada, glavica pa se mora naložiti s pupilarno varnostjo.

O višini pokojnine poedinih uslužbencev odloča ban na osnovi uredbe (§ 85.). Ban odreja tudi nakazovanje iz sklada.

Spori o pravicah do pokojnine in o določanju iznosa pokojnine so upravni.

§ 89.

Težje prekrške službenih dolžnosti in težje oškodbe ustanovskega ugleda sodi občinsko disciplinsko sodišče pri sreskem načelstvu, v drugi stopnji pa občinsko disciplinsko sodišče pri banski upravi.

§ 90.

V okviru uredbe banovinskega sveta izda vsaka občina statut, s katerim se ustanovijo in sistemizirajo mesta občinskih uslužbencev in uredijo ostali uslužbenški odnosi.

Ta statut odobri ban.

§ 91.

Za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje občinskih uslužbencev more ban v okviru uredbe, ki jo predpiše minister za notranje posle, prirejati tečaje; osebe, ki izvršijo tečaj z uspehom, imajo ob enakih pogojih prednost pri sprejemu v službo in pri napredovanju.

Občinske finance.

§ 92.

Osnovna imovina občine, to je nepremičnine in osnovna glavnica, se mora ohraniti neokrnjena in se ne more odsvojiti. Odsvojitvev poedinih delov osnovne imovine je praviloma dopuščena le proti povračilu njih vrednosti. To povračilo preide v sestav občinske imovine. Izjeme od tega so dopuščene le v obče koristne namene in za napredek občin z odobritvijo po § 81.

O občinski imovini, v katero preidejo vse premične in nepremične stvari občine, kakor tudi vse njene pravice, se vodijo knjige — inventarji. Odbor je dolžan vsako leto pregledati te inventarje, vsak član občine pa ima pravico, da jih pregleda.

Stvarne pravice morajo biti vknjižene v zemljiških knjigah, denar pa s pupilarno varnostjo plodonosno naložen.

Denar za tekoče potrebe in vrednostni papirji se hranijo v občinski blagajni, listine pa na varnem mestu. Tuji vrednostni papirji se ne smejo nabavljati.

§ 93.

Od osnovne občinske imovine se smejo porabiti za pokritje občinskih izdatkov samo dohodki.

Doseženi presežki proračunskega leta se porabijo za plačilo obveznosti iz prejšnjih let.

Dolgovi občine se smejo po odobritvi bana plačati iz osnovne občinske imovine s pogojem, da se to, kar je bilo imovini odvzeto, povrne iz letnih dohodkov po vnaprej določenem načrtu, ki ga pravtako odobri ban.

§ 94.

Posojila se smejo najemati le za izredne potrebe, praviloma pa za trajne namene, ki se ne morejo ostvariti z rednimi letnimi dohodki. Posojila se morajo odplačevati po vnaprej določenem načrtu.

§ 95.

Osnovo za občinske finance tvori občinski proračun, ki se sestavlja za vsako leto vnaprej. Proračunsko in računsko leto se začne in se konča hkratu s proračunskim in računskim letom po državnem proračunu. V proračun se vnesejo pregledno po granah vsi izdatki: osebni (prejemki občinskih uslužbencev, prispevki v pokojninski sklad, nagrade častnim organom itd.) in stvarni (potrebe uprave, davki od nepremičnin in podjetij občine, odplačevanje dolgov in obresti, vzdrževanje občinskih zgradb, cest, ulic, mostov, stroški za razsvetljavo, oskrbovanje z vodo, zdravstveni ukrepi, šolske in policijske potrebe itd.).

Izdatki morajo biti kriti z dohodki.

Dohodki občine so: dohodki od občinske imovine in od podjetij, dohodki od naloženega denarja in drugi dohodki.

Za pokritje svojih potreb morejo občine uvajati doklade na neposredne državne davke in občinske posredne davke (trošarino in takse).

Uvajanje občinskih posrednih davkov in njihovo povečevanje odobrava oblastvo, ki odobrava tudi proračun.

Ako se v občinskem proračunu izkazujejo dohodki občinskih podjetij, ustanov in skladov, ki imajo lastno

upravo, le v skupnem iznosu, se priloži občinskemu proračunu tudi podrobni proračun teh podjetij, ustanov ali skladov.

§ 96.

Občinska uprava sestavi proračun najkasneje tri mesece pred pričetkom proračunskega leta. Izdelani osnutek proračuna se razgrne na obči vpogled občinstvu (gradjanstvu) skozi dobo petih dni. Vsak član občine kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje neposredne davke v dotični občini, ima pravico, napraviti svoje pripombe k osnutku proračuna.

Občinski odbor razpravlja in odloča o proračunu in napravljenih pripombah.

§ 97.

Proračun z vsemi sklepi odbora in pripombami, vloženimi proti njim, se pošlje nadzornemu oblastvu. Nadzorno oblastvo je dolžno pregledati proračun in se uveriti, da li so vneseni v proračun vsi oni izdatki, ki obremenjajo občino po tem ali po drugih zakonih, in to v tolikšnih zneskih, kakršni so po teh zakonih potrebni, kakor tudi, da li je vobče sestavljen po veljavnih predpisih; ko je to izvršeno, ga pošlje banu najkasneje pol drugi mesec pred početkom proračunskega leta. Ako pa ni vneseno v proračun vse, kar je treba in kakor je treba, napravi nadzorno oblastvo odboru svoje obrazložene pripombe.

Ako si občinski odbor ne usvoji pripomb nadzornega oblastva, pošlje nadzorno oblastvo proračun s svojimi pripombami banu najkasneje mesec dni pred početkom proračunskega leta.

§ 98.

Občinske proračune, v katerih občinske doklade na državne neposredne davke niso višje od 200%, odobrava ban, proračune preko tega odstotka pa minister za finance. Proračune z doklado do 50% odobrava sreski učelnik, ako ga ban pooblasti.

Ako pristojno oblastvo ne odobri proračuna v mesecu dni, računši od dneva prejema, se smatra predloženi proračun za odobrenega.

Dokler proračun ni odobren, velja stari proračun, izdatki pa se vršijo po dvanajstinah tega proračuna.

§ 99.

Pri pregrupiranju občin se morajo v prvi delovni seji občinskega odbora skleniti novi proračuni in v 15 dneh predložiti nadzornemu oblastvu.

§ 100.

Občinsko financiranje se vrši po proračunu, kakor je odobren. Prekoračenja poedinih postavk, kakor tudi prenosi z ene postavke na drugo niso dopuščeni brez odobritve.

O naknadnih in izrednih kreditih odloča odbor, za čigar odločbe o tem je potrebna odobritev po § 98. Odločbe odbora o prenosu kreditov z ene postavke na drugo (virmiranje) odobrava nadzorno oblastvo. To prenašanje kreditov se more vršiti le pri sorodnih postavkah.

§ 101.

O vseh občinskih prejemkih in izdatkih vodi občina račun v posebni občinski računski knjigi.

Občinska uprava pregleda vsake tri mesece blagajniško stanje in ga izravna z računskimi knjigami in listinami ter poroča o tem občinskemu odboru.

§ 102.

O izvršitvi proračuna sestavi občinska uprava v teku prvega polletja naslednjega leta zaključni račun in ga razgrne za dobo osmih dni na občni vpogled, nakar ga skupaj z vloženi ugovori predloži občinskemu odboru, ki odloča o odobritvi in morebitnih povračilih.

§ 103.

Zaključni račun z izvlečkom iz inventarja in z bilanco se dostavi oblastvu, ki je pristojno za pregled občinskih računov.

§ 104.

Pravilnik o volitvi blagajniških in računskih knjig, kakor tudi obrazce za sestavo proračuna, zaključnega računa, inventarja in bilance ter navodila za izvrševanje finančnih odredb tega zakona, kakor tudi o načinu pobiranja občinskih naklad, predpiše minister za finance sporazumno z ministrom za notranje posle.

§ 105.

Občinska podjetja ne smejo po svoji vrsti in obsegu presegati gospodarske moči občine in jo motiti v izvrše-

vanju njenih javnopravnih nalog. Uporabljanje občinskih zavodov in naprav je treba urediti s pravilniki na osnovi enakopravnosti občinskih prebivalcev. Ugodnosti so dopuščene le za siromašne sloje.

§ 106.

Občinska gospodarska podjetja se vodijo po trgovinskih načelih. Njihovi dohodki morajo pokrivati izdatke, tako da dajejo odmerjene obresti in odgovarjajočo vsoto za amortizacijo vložene glavnice ter morebiti tudi presežke, ki se porabijo za potrebe občine. Od tega se more popustiti samo pri podjetjih, služočih javnim interesom, katerim drugače ni mogoče zadostiti.

Ustanavljanje in pravila občinskih gospodarskih podjetij odobrava ban.

§ 107.

Občina more v interesu javnega reda in narodnega zdravja s krajevno uredbo odrediti obvezno uporabo občinske klavnice za klanje za javni potrošek, obvezen priključek na vodovod in kanalizacijo in obvezno uporabo naprav za odvoz smeti in fekalij. Pri odrejanju obvezne uporabe takih podjetij ali obveznega priključka na oskrbovalno omrežje si občina ne more pridržati pravice do izključnega oskrbovanja tudi z drugimi proizvodi ali uslugami, ki so v posredni zvezi s podjetjem. Take uredbe dobijo obvezno moč po odobritvi bana.

§ 108.

Občinske doklade in samostojne davščine se pobirajo z izvršbo in zastarevajo kakor državne davščine.